

BISDOM MAGAZINE

2014 | MEI

Kom, volg Mij

De Kerk: gemeenschap van geroepenen

Geef antwoord op wat God
in je hart heeft gelegd

Pinksteractie 29 mei t/m 8 juni

Samen de missionaire traditie voortzetten

Maak het mogelijk!

Kijk op www.weeknederlandsemissionaris.nl voor meer informatie. Maak uw gift over op IBAN NL30RABO 0171 2111 11

week nederlandse missionaris

 De uitvoering van de Week Nederlandse Missionaris is toevertrouwd aan Mensen met een Missie. www.mensenmeteenmissie.nl

BEHOUD DOOR ONTWIKKELING

Nico de Bont is al ruim 50 jaar specialist in klassieke restauratie, hedendaagse herbestemming en planmatig onderhoud van historisch erfgoed. Met liefde voor het vak en kennis van de nieuwste technieken werken onze medewerkers dagelijks aan een grote variëteit aan historische werken. Door continue ontwikkeling creëren wij duurzame waarde voor monumenten en erfgoed, zodat dit waardevolle vastgoed behouden kan blijven voor de toekomst. **MAAK DE TOEKOMST**

 nico de bont | TBI

de Bonth van Hulten

wij maken het

St. Joostkapel Breda

Postbus 115 - 5250 AC Vlijmen - Telefoon 073 - 5119022
E-mail info@debonthvanhulthen.nl - www.debonthvanhulthen.nl

THEOLOGIE STUDEREN?

Faculteit Katholieke Theologie

OPEN LEZINGEN

Utrecht, 15 mei 2014
Marcel Poorthuis
Hoeveel geloof is nodig voor interreligieuze dialoog?

Utrecht, 5 juni 2014
Antoine Bodar
Liturgie als verbinding tussen Christenen.

Aanvang: 19.30 uur. Locatie: Utrecht
Voorafgaand aan de lezingen is er Open Huis voor geïnteresseerden in de bachelor Theologie.

Tilburg, 12 juni 2014
Publieksdag Geestelijke Verzorging in Gevangenis
M.m.v. Mgr. Everard de Jong

Meer informatie en gratis aanmelden:
WWW.TILBURGUNIVERSITY.EDU/THEOLOGIE/OCA

School of Catholic Theology

 TILBURG UNIVERSITY

Dit magazine is een uitgave van het bisdom Breda. Het verschijnt als kwartaalblad. Een individueel postabonnement is mogelijk tegen betaling van een bijdrage voor de verzend- en administratiekosten. Het blad is gratis.

Stuur voor een postabonnement voor 2014 een e-mail naar: magazine@bisdombreda.nl en maak ten minste € 10,- over op IBAN NL93 INGB 0001066316 t.n.v. Uitgeverij bisdom Breda, o.v.v. postabonnement magazine, postbus 90.189, 4800 RN Breda. Of bel T 076 5223444. Nummers worden toegestuurd na ontvangst van uw betaling.

Redactie
Monique van Delft,
Hans de Jong,
Frank van der Linden,
Daphne van Roosendaal
(hoofdredacteur).

Adres redactie
E magazine@bisdombreda.nl
T 076 5223444
F 076 5216244
Postbus 90189
4800 RN Breda

Advertentieverkoop
Borgerpark Media
E info@borgerparkmedia.nl
T 0475 711 362
I www.borgerparkmedia.nl
Vlodropweg 62
Postbus 8027
6060 AA Posterholt

Vormgeving en druk
brainstorm en concept, Breda

Issn nummer: 1874-0480

Foto voorzijde:
R. Mangold

IN DEZE UITGAVE

4 |
De wijding: sacrament en levenskeuze

6 |
Roeping

8 |
Persoonsvorming

16 |
Je talenten en ambities inzetten

18 |
Huwelijk en gezin

20 |
Gebed, geloof en mensen!

- 10 | 'Je mag in vrijheid antwoorden'
- 12 | Pastoraal werkster Pauline Vermeulen
- 22 | www.roeping.nu
- 24 | Geestelijke vorming
- 26 | Kerk in de steigers: Sint Bavokerk te Rijsbergen

Bestel gratis* exemplaren van dit magazine via magazine@bisdombreda.nl
*Magazines zijn gratis voor parochies in het bisdom van Breda.

VAN DE REDACTIE

In 2008 vierde de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk het 25-jarig bestaan en startte het bisdom een roepingcampagne voor priesters en diakens, gevolgd door initiatieven gericht op de roeping van de leken gelovigen. In 2013-2014 viert Bovendonk het 30-jarig jubileum. Bij deze gelegenheid werd de roepingcampagne opnieuw vormgegeven.

Voor de website www.roeping.nu werden nieuwe video's gemaakt. De website wordt

de komende jaren ingezet rond Roepingenzondag. Daarvoor is ook een poster gemaakt voor parochies. Omdat de video's ook op het YouTube-kanaal van het bisdom worden geplaatst, kan iemand die bezig is met de vraag naar zijn roeping het hele jaar door op het spoor komen van de site.

Dit Magazine vraagt aandacht voor de roeping tot het priesterschap, het diaconaat en het religieuze leven en geeft een indruk van de vier pijlers van de opleiding van priesters en diakens op Bovendonk.

"Roeping heeft te maken met het appèl dat op je gedaan wordt, met je levensbestemming en met wat je zou moeten doen in je leven. Het is een algemeen fenomeen, iedere mens is geroepen," zegt rector Norbert Schnell in dit Magazine.

Ook daarover gaat dit blad met drie interviews rond roeping tot het huwelijk, inzet in de parochie als pastoraal werkster, en zorg voor ontplooiing van kinderen in het onderwijs (p. 12, 16, 18).

DE WIJDING: SACRAMENT EN LEVENSKEUZE

Interview voor de roepingsite met bisschop Liesen
(Foto: R. Mangold)

Mgr. Liesen is als bisschop van Breda eindverantwoordelijk voor de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk. De bisschop geeft ook les op Bovendonk. Om de twee weken geeft de bisschop college en viert hij de eucharistie met de studenten.

U bent priester gewijd, maar als bisschop wijdt u zelf ook mensen. Hoe is dat?

“Als ik diakens of priesters mag wijden, beleef ik dat van twee kanten. Het is een herinnering aan mijn eigen wijding als diaken, priester en bisschop en ik mag als bisschop de handen opleggen en de genade die ik zelf ontvangen heb doorgeven. Onze Kerk bestaat bij de gratie van wat Christus begonnen is. Ik mag meedoen in het doorgeven van die genade. Je krijgt een persoonlijke band met die wijdeling en ook een verantwoordelijkheid. Een bisschop is wel de ‘pastoor van de pastoors’. Dat wil zeggen van iedereen die herderlijk werkt in de parochies, ook de pastoraal werkers en pastoraal werksters.”

“Ik kan me herinneren dat ik zelf priester werd gewijd. Daar ging een heel traject aan vooraf, maar toen het moment kwam dat ik op de grond lag in de kathedraal en het wijdingsgebed werd uitgesproken, toen dacht ik: dit is het, dit is het echt. Op dat moment in de liturgie, voor de handoplegging door de bisschop, bidt heel de kerk voor de mensen die gewijd worden. Het gebed smeekt voor hen de genade af. Voor mij was toen heel duidelijk: dit is geen oefening, nu gebeurt het, dit is het moment waarop je priester wordt en zult blijven, heel je leven.”

Wat verwacht u van kandidaat priesters en diakens?

“Van een kandidaat wordt verwacht dat hij als mens rijp is, uitgebalanceerd is. De bovennatuur, de genade, bouwt voort op de natuur. Een persoon moet daarom menselijk goed gevormd zijn. Wat ik dus vraag, wat de Kerk vraagt, is dat hij een evenwichtige persoon is, die bereid is de genade aan te nemen, die bereid is om zijn leven te verbinden met God en met

de Kerk. Het is geen checklist om te kijken of iemand geschikt is. Ik ken geen checklist, waarmee je een menselijke persoon zou kunnen beoordelen. Geen enkele persoon is hetzelfde. Het gaat erom dat priesterkandidaten en diakenkandidaten uitgebalanceerde mensen zijn, die willen antwoorden op wat God van hen vraagt en wat de Kerk van hen vraagt.”

“Ik verwacht van de studenten dat ze groeien, en dat ze eerlijk zijn in hun groei. Dat ze als ze hier binnenkomen allemaal weten: ik word gewijd, dat verwacht ik niet. Voorafgaand aan de wijding zijn er verschillende ijkmomenten, er gaan gesprekken aan vooraf, en er groeit vertrouwen. Dat wordt altijd mooi weergegeven aan het begin van de wijdingsritus. De bisschop vraagt dan aan de rector: weet u dat hij dit waardig is? De rector schetst vervolgens de ontwikkelingsgang van de student en eindigt ermee dat hij als rector gezagsvolle en wijze mensen heeft geraadpleegd.

Het volk van God is geraadpleegd en toetst als het ware of deze persoon waardig is om de genade aan te nemen. Vervolgens is het de verantwoordelijkheid van de bisschop om iemand te wijden.”

De studenten krijgen niet alleen les, maar ze vieren ook liturgie?

“Het vieren van de eucharistie is een integraal onderdeel van de vorming en bereidt ook voor op het moment dat studenten zelf bedienaar zullen zijn, als ze brood en wijn op het altaar plaatsen en doen wat de Heer heeft gezegd: blijf dit doen. De studenten groeien daarin door te vieren en door gaandeweg stappen te zetten richting de wijding. Een student wordt op een gegeven moment acoliet en lector om in de liturgie te mogen lezen. Een sacrament is een ontmoeting met Christus, op een manier die Hij zelf in gang heeft gezet. De Kerk leeft van de sacramenten en is de volgehouden ontmoeting met Christus. De diakens en priesters hebben daar een specifieke opdracht in om die ontmoeting mogelijk

te maken. Studenten moeten leren hoe je dat doet en ook hun hart erbij hebben. Anders wordt het buitenkant. Je moet eerst luisteren naar het woord van God voordat je het kunt doorgeven.”

“Je moet ook bereid zijn om dingen af te leren. Vorming begint meestal met afleren. Vorming verandert je. Dat merk je bij elke kandidaat. Je kunt misschien al bidden voordat je hier naartoe komt, maar gaandeweg groeit ook die behoefte daartoe. Dat is niet omdat het in het programma staat, maar omdat je het wil. De mensen van de staf die hier werken, zien dat ook en beoordelen hoe studenten zich ontwikkelen.”

“Als priester- of diakenstudent groei je in je geloof. Er zijn momenten waarop je meer gelovig wordt. Dat leer je zien en mensen helpen je ook om dat te zien. En op een gegeven moment is er het keuzemoment voor de wijding. De wijding is een keuze voor je leven. Het is niet een keuze voor een job, maar vergelijkbaar

met kiezen voor een persoon. Als je met een persoon door het leven gaat en je partner krijgt een ongeluk, dan komt er een nieuwe route, die je niet voorzien hebt, en moet je antwoorden op wat zich dan voordoet. Dat is met wijding ook zo, durf je de regie uit handen geven, wil je dat? Dat doe je niet zomaar. Het duurt even voor je die stap zet, voordat je het vertrouwen hebt en voldoende zekerheid dat dit de goede keuze is, dat je hierop in moet gaan. Het gaat om een keuze voor de rest van je leven, wat er ook komt. Natuurlijk is dat spannend.”

Zie voor de video met bisschop Liesen www.roeping.nu

ROEPING

(Foto: R. Mangold)

Bovendonk

Bovendonk is een van de priester- en diakenopleidingen in het land. Bovendonk is een opleiding specifiek voor late roepingen. Het is een zesjarige deeltijdopleiding voor mannen van begin dertig of ouder. De eerste vier jaar blijven studenten op hun eigen plek werken en wonen. Ze komen in die vier jaren elk tweede weekend naar Bovendonk voor vorming en opleiding. De laatste twee jaar zeggen studenten hun werk op en gaan ze stage lopen in een parochie. Aanmelden voor de opleiding Bovendonk gaat in overleg met het eigen bisdom waartoe een kandidaat behoort. | www.pdob.nl

Rector Schnell is eindverantwoordelijke voor de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk, namens de bisschop. De rector gaat over het studie- en vormingsprogramma dat wordt aangeboden en over de aanname van studenten.

Wat is roeping?

“Roeping heeft te maken met het appèl dat op je gedaan wordt, met je levensbestemming en met wat je zou moeten doen in je leven. Het is een algemeen fenomeen, iedere mens is geroepen. Binnen de Kerk worden ook mensen geroepen. Voor mij geldt dat ik als klein jongetje al priester wilde worden. Ik werd groter, ging werken in de zorg, maar telkens kwam het verlangen terug. Heel concreet in de tijd dat ik als verpleegkundige werkzaam was. Dat is een mooi beroep. Je helpt mensen en praat met mensen. Ik had het idee dat ik meer moest met de zingevingsvragen die in die gesprekken naar boven kwamen.”

“Roeping kan heel concreet zijn, dat iemand tegen je zegt: wil jij geen priester worden of diaken? Het kan ook een situatie zijn, of iets dat van binnenuit komt. Het geroepen worden kan dus heel concreet zijn, of meer een verlangen dat uit je hart komt.”

Hoe omschrijven kandidaten roeping?

“Meestal kennen ze een priester of een diaken als voorbeeld. Vaak is roeping voor kandidaten nog moeilijk te omschrijven. Zeker in het begin, als ze er nog niet veel over gesproken hebben.”

Hoe weet je dat je een roeping tot priester of diaken hebt?

“Dat is precies de vraag waar mensen vaak mee worstelen. Eén belangrijke indicatie is, dat het je niet loslaat. Gaandeweg is het ook van belang het te onderzoeken via wat ik noem de drie G's: gebed, gesprek, gemeenschap. Dit betekent bidden en uit de Schrift lezen. Het betekent dat je er niet zelf mee rond moet blijven lopen,

maar erover moet praten met vrienden, je ouders, met mensen van de Kerk. En het betekent dat je mee moet doen in de gemeenschap door naar de kerk te gaan en de eucharistie te vieren. Zo kun je ontdekken of het priesterschap of diaconaat je weg is.”

Wat gebeurt er als iemand hier aanklopt en zegt: ik wil priester of diaken worden.

“Dan vraag ik om daar meer over te vertellen. Ik vraag naar iemands leven, waarom ze priester of diaken willen worden. Een roeping komt niet zomaar uit de lucht vallen, maar ligt op de één of andere manier verankerd in het leven. Het is niet zo dat iedereen die hier komt wordt aangenomen. Soms heeft iemand meer tijd nodig. Dan geven we vanuit de opleiding aan: ga er met mensen over in gesprek.”

“Waar we naar op zoek gaan, zijn de eigenlijke motieven. Als iemand priester wil worden, alleen vanwege de liturgie, dan zeggen we: dat is belangrijk, maar niet volledig. Ook geloofsoverdracht

hoort er bijvoorbeeld bij. Soms hebben mensen geen volledig beeld van het priesterschap. Dat moeten ze dan eerst krijgen, want dan pas kunnen ze ook zeggen of dat hun roeping is.”

“Als het om de opleiding gaat, zijn er twee doelen: uitzuivering van de roeping en vorming. Uitzuivering van de roeping gebeurt door gesprekken tijdens de opleiding. Voor de vorming nemen we zes jaar de tijd. Het gaat om het levensgeluk van mensen en dat ze vruchtbaar kunnen worden voor zichzelf en voor hun omgeving.”

U bent zelf priester geworden. Hebt u ooit getwijfeld?

“Ik ben aan de priesteropleiding begonnen toen ik drieëntwintig was. Zeker de eerste jaren was er de vraag: kan ik het wel? Dat betrof niet zozeer het priesterschap, maar de levensstaat. Ik heb er uiteindelijk van harte ja op gezegd en er tot op de dag van vandaag geen moment spijt van gehad.”

Wat als iemand denkt: ik moet hier iets mee, er is meer dan mijn huidige baan?

“Als je met het idee rondloopt om priester of diaken te worden, ga er dan over in gesprek. Mensen lopen er vaak te lang zelf mee rond. Het is kwetsbaar, want wat zal de wereld ervan denken? Dat speelt allemaal een rol, maar probeer stappen te zetten. Je moet het voor jezelf ontdekken, natuurlijk, en daar de tijd voor nemen, maar hou het niet te lang bij jezelf.”

Stel dat iemand het nog niet helemaal zeker weet?

“We zijn er niet alleen voor mensen die het zeker weten. Ook als je niet helemaal zeker bent, en dat is zeker in het begin vaak zo, kun je de stap naar de opleiding zetten. Wij zijn er juist voor om hierbij te helpen. We hebben de kennis om mensen hierin te begeleiden.”

Zie voor de video met rector Schnell www.roeping.nu

Drie G's

Binnen de Kerk worden mannen geroepen tot priester of diaken. Denk je erover om priester of diaken te worden en laat die gedachte je niet los?

Onderzoek het dan via de drie G's:

- **Gebed:** spreek erover met God in het gebed
- **Gesprek:** spreek erover met vrienden, ouders, mensen van de Kerk
- **Gemeenschap:** vier iedere zondag de eucharistie in de kerkgemeenschap

Zo zul je gaandeweg ontdekken of het priesterschap of diaconaat je weg is.

(Foto: R. Mangold)

PERSOONSVORMING

“Tijdens de intensieve persoonsvorming in het derde studiejaar moest ik bij mezelf merken dat ik erg op prestaties gericht was. Hoge punten halen, goed presteren, maar er gewoon zijn, ik Joerie, dat was voor mij een belangrijk leerpunt.” *Joerie Fleerackers, 4e-jaars priesterstudent bisdom Antwerpen*

“Andere mensen weten vaak beter hoe het met je gaat dan jijzelf. We zijn geen supermensen. God vraagt ook geen supermensen, maar wel mensen die zich op een bepaalde manier willen laten vormen.” *Ronald den Hartog, 3e-jaars priesterstudent aartsbisdom Utrecht*

“Als diaken moet je een bepaald voorbeeld zijn voor andere mensen. Ik werk als kraanmachinist in de Rotterdamse haven in een ruige omgeving en ben nog niet zo'n persoon dat ik dat kan zijn. Als mensen onredelijk zijn, geef ik ze lijk op stuk. Vanwege de persoonsvorming worden je hele persoonlijke vragen gesteld. Dat is bijzonder. Ik leer er veel van.” *Steef Lokken, 2e-jaars diakenstudent bisdom Rotterdam*

“Mijn eerste reactie bij persoonsvorming was: oeps wat is dit? Bij mijn studie werktuigbouwkunde aan de TU Eindhoven kreeg je zoiets niet.” *Anton Janssen, 2e-jaars diakenstudent bisdom van Breda*

Vanuit het document 'Pastores dabo vobis' heeft de opleiding Bovendonk aandacht voor vier pijlers in de vorming van priesters en diakens: persoonsvorming, geestelijke vorming, intellectuele vorming, pastorale vorming. Lia van de Laar is actief binnen de pijler van de persoonsvorming. Ze is werkzaam als geestelijk verzorger in een zorginstelling voor ouderen. Op Bovendonk werkt ze als supervisor.

“Ik werk hier nu zo'n tien jaar als supervisor. Supervisor wil zeggen dat je in gesprek gaat met studenten. In mijn geval zijn dat de studenten in het derde jaar, die op weg zijn om priester te worden of diaken. De supervisie is een traject waarin een student en ik zo'n vijftien keer met elkaar spreken over de vraag of ze op de goede weg zijn naar het priesterschap of het diaconaat. Ik kijk met hen of dit de weg is die ze moeten gaan. Of ze daar zelf gelukkig in kunnen worden en of ze als priester of diaken naar hun omgeving toe vruchtbaar kunnen zijn.”

“We gaan behoorlijk diep in die gesprekken. We kijken op verschillende niveaus: doen, kunnen, denken, behoeften, angsten, spiritualiteit. De eerste drie keer beginnen we vanuit een model. Daarin boor je steeds diepere lagen in jezelf aan. Vervolgens draai ik het om en vraag hen of ze situaties in willen brengen die ze moeilijk vinden. Daar kijken we dan naar vanuit dat model. Na tien gesprekken zie je wel wat belangrijk gaat worden vanwege hun roeping. Daar spreek je dan over. Het zijn de punten waaraan ze de jaren erna moeten werken.”

“Situaties die studenten aandragen geven al heel snel hun kracht en hun zwakte aan. Soms worden studenten ineens heel erg geraakt. Dat kan iets heel positiefs zijn, omdat iemand dichtbij zichzelf komt, en soms gaat het over pijnlijke dingen. Ik vind het een teken van kracht als je kwetsbaarheid kunt laten zien. Bovendien is het belangrijk voor later. Straks hebben de studenten als priester of diaken te maken met

mensen die op dat moment kwetsbaar zijn. Dan is het goed dat ze die situatie zelf ook kennen.”

“Studenten die hier studeren hebben een leeftijd waarop ze al voor een groot deel gevormd zijn. Dus gaat persoonsvorming er voor een deel om je af te vragen wat de vorming, die men reeds heeft, betekent in het licht van het toekomstige werk als priester of diaken. Het is goed om te weten wat je te bieden hebt, en wat niet. Dus moet je weten wat je kracht is en wat je zwakke kanten zijn. Als er veel zwakke kanten zijn moet je je misschien afvragen of je wel priester of diaken moet worden. Maar je kunt ook zeggen: sommige dingen zal ik niet kunnen, maar daar zijn dan weer andere mensen voor die dat juist wel kunnen.”

“Je mag in de supervisie met elke vraag komen. Dat mag zelfs zijn dat je bij de bakker consequent een ander voor laat gaan. Want hoe komt dat? Er worden door studenten ook situaties uit hun werk

ingebracht. Die zijn vaak ook van belang. Want wat voor werk je ook hebt, nu in het bedrijfsleven en straks in de parochie, je neemt jezelf mee. De context is straks anders, maar ook in de Kerk zullen er situaties zijn waarin je je niet op je plek voelt. Dus het is van belang om jezelf te kennen. Vaak zitten er diepere lagen onder, als je je niet op je gemak voelt. De behoefte aan contact bijvoorbeeld, of angst dat iets gebeurt. Hoe ga je dan met jezelf om?”

“Een punt dat regelmatig terugkomt in de supervisie is het omgaan met conflicten. Dat is voor ieder mens lastig, maar als je in de Kerk werkt, heb je met heel veel mensen te maken, en je hebt ook heel veel tegenstrijdige belangen. Daar moet je mee om kunnen gaan. Mensen vinden conflicten aangaan lastig om verschillende redenen, bijvoorbeeld om niet meer aardig gevonden te worden, of omdat de situatie er vervelend door wordt. Het is belangrijk om te weten hoe dat voor jou is, want je moet autonoom en professioneel kunnen

werken. Priesters hebben de leiding in de parochie en die zullen moeten kunnen aangeven: zo gaan we het doen. Als samenbinden niet gaat, moet je de confrontatie aan kunnen gaan, ten koste van de harmonie of ten koste van de erkenning dat je zo'n leuke priester of diaken bent. Je moet dus weten wat er in jou zit, waardoor je iets niet zou willen doen als het wel nodig is.”

Zie voor de video met Lia van de Laar www.roeping.nu

'JE MAG IN VRIJHEID ANTWOORDEN'

Michael Magielse en Jochem van Velthoven zijn vijfdejaars priesterstudent voor het bisdom van Breda. Michael komt oorspronkelijk uit Prinsenbeek en loopt stage in de parochie OLV ten Hemelopneming in Prinsenbeek en de Nazarethparochie in Breda. Jochem komt uit Dorst en loopt stage in de Sint-Norbertusparochie in Roosendaal.

Beiden studeren aan de priesteropleiding Bovendonk voor late roepingen.

Michael was hiervoor werkzaam in de radio-televisie journalistiek. Jochem werkte als registeraccountant.

Michael Magielse

Jochem van Velthoven

(Foto's: R. Mangold)

Jochem: "Ik wilde na het atheneum meteen aan het werk. Dat kon aan de business universiteit Nyenrode, een combinatie van werken en studeren. En als je dan hard werkt, word je registeraccountant. Met priester worden was dat anders. Het is niet jouw plan. In het begin zei ik ook voorzichtig: ik studeer theologie. Dit is een weg die God met mij gaat, dus ik ben afhankelijk van wat God met mij voorheeft. Maar ik heb mogen ontdekken: dit is mijn plek, hier voel ik me thuis. Met alle moeilijkheden die er zijn, zoals kerksluitingen en dalend kerkbezoek. Dat maakt voor mij niet uit, hier wil ik zijn."

Michael: "Als je op het moment zelf nog niet helemaal overtuigd bent, is het moeilijk om er met anderen over te spreken. Ook ik vertelde in het begin tegen mensen dat ik theologie was gaan studeren. Maar naarmate de tijd vorderde werd ik er zekerder in, omdat de opleiding me verrijkte en ik me er gelukkig in voelde. De keuze om priester te worden is

iets tegencultureels, maar ik heb nooit vervelende reacties gehad. Dat ik startte met de priesteropleiding is de uitkomst van een lang proces dat tien jaar geleden begon. Ik wilde van jongs af aan bij de radio werken en had een goede baan in de journalistiek, een leuk huis, leuke vrienden. Mijn leven was prima. Maar ik kwam toch tot de ontdekking: ik mis iets. Is dit hoe ik de rest van mijn leven ga leven, vind ik hier zin in? Die onrust was een aanzet tot een zoektocht. In die periode werd mijn nichtje gedoopt en vroeg mijn zus of ik peetoom wilde zijn. De doop in de kerk was voor het eerst in lange tijd dat ik daar weer kwam, want toen ik journalistiek studeerde, was ik wat verder weg van de Kerk komen te staan. Het voelde als thuis. Een jaar later overleed de vader van een goede vriend en kwam ik voor de uitvaart opnieuw in de kerk. Die doop en de dood zetten me aan het denken. Ik kwam allerlei dingen op het spoor van vroeger toen ik klein was, dat ik wilde zingen in de kerk, misdienaar wilde zijn. Ik kwam het

verlangen om in de kerk te zijn, bij het altaar te zijn, weer op het spoor. Mijn allereerste herinnering aan de Kerk is de uitvaartmis van mijn opa, en dat de priester de hostie omhoog hief voor de consecratie. Dat is mijn eerste ontmoeting met Christus geweest. Daar is het denk ik begonnen."

Jochem: "Het ontdekken van je roeping is een proces. Mijn verlangen om bij God te zijn is door de kerkmuziek gegroeid, 'Zingt en speelt voor de Heer van ganser harte'. Mijn overgave was Paasmorgen 2008. Toen klonk het lied 'U zij de glorie, opgestane Heer' en ik dacht: ja dit is het, hiervan wil ik, door mijn eigen leven, getuigen. Daarna heb ik me aangemeld voor de informatiedag. Het duurde nog wel een jaar voor ik startte. Die tijd had ik nodig om mijn verstand in overeenstemming te brengen met het gevoel. Want op het moment dat ik geraakt was door Christus, nam het gevoel het over. En dat is lastig voor een registeraccountant... 'Waarom? Waarom, Jochem?' vroeg ik me af. Maar ik moest het doen."

Michael: "Roeping is een verlangen dat in je leeft en dat je op het spoor moet komen: wat is Gods bestemming met jou, wat is zijn plan met jou? Voor de een is dat een roeping in de journalistiek, het onderwijs of de zorg, of anderszins. Sommige mensen roept God om hun leven te geven aan de Kerk als priester of diaken. God roept en je mag in vrijheid antwoorden. Dat ging bij mij niet met trompetten vanuit de hemel en een stem die riep: 'Hallo Michael! Hallo Michael!!' Nee, het is een proces. Voor mij was daarin een moment tijdens een vakantie in Sevilla belangrijk. In de hoek van een plein stond een kerkje dat ik binnenging en waar ik oog in oog kwam te staan met Christus aan het kruis. Ik stond aan de grond genageld, voelde mijn hartslag stijgen. Dat was voor mij een signaal: je staat vast, omdat je geen keuze durft te maken. Het was alsof de Heer aan het kruis zei: het is goed, maak die keuze maar. Dat was daarna nog wel moeilijk, maar het krachtige van die ontmoeting was dat het me nooit meer los heeft gelaten."

Weer thuis heb ik aangeklopt bij de priester in de parochie om uit te zuiveren of het een verlangen was dat ik zelf had, of dat het was wat God van me vraagt."

Jochem: "Ik was dertig jaar en heb vijf jaar getwijfeld voordat ik met de opleiding startte. Maar twijfels hebben plaats gemaakt voor vreugde, bevestiging en dankbaarheid. Ik ben een gelukkig man. Ik ben God dankbaar dat Hij deze weg met mij gaat. Ik wens het iedereen toe de roepstem van God te verstaan in zijn of haar hart, want daar word je een blij en gelukkig mens van, die ook anderen gelukkig mag maken."

Daphne van Roosendaal

Zie voor de video's met Jochem van Velthoven en Michael Magielse www.roeping.nu

Pauline staat uiterst rechts op de foto. (Foto's: J. Wouters)

PASTORAAL WERKSTER PAULINE VERMEULEN

Pauline Vermeulen-Dekker werkt als pastoraal werkster voor de parochies in Gilze, Chaam, Baarle-Nassau, Ulicoten, Alphen en Riel. Ze vertelt graag over haar roeping om als leken gelovige binnen de Kerk te werken.

Pauline is afkomstig uit Bussum. "Ik kom uit een warm Rooms nest. Mijn vader heeft ons de waarde van onze geloofstraditie en de gregoriaanse liturgie meegegeven. Hij leefde voor mij het mystieke karakter van de liturgie voor. Zo groeide ik gelovig op. In onze parochie werden we op zeventienjarige leeftijd gevormd. Daarna ben ik lector geworden. De dame die me op deze weg begeleidde, heeft veel voor mij betekend. Ze hielp mij het Woord van God te ontsluiten en leerde me te onderscheiden. Dit betekende dat ik ook binnen mijn geloof op een gezonde manier kritisch mocht zijn in de geest van Paulus' woorden: 'Onderzoek alles en behoudt het goede.' Die woorden passen bij de houding waarmee ik mijn weg zoek binnen onze geloofstraditie: ontvankelijk, nieuwsgierig, onderzoekend.

Pauline Vermeulen ging na haar middelbare schoolopleiding naar de Hogere Hotelschool en werkte vervolgens in de financiële wereld. Op een gegeven moment verhuisde ze naar Eindhoven en legde daar contact met de plaatselijke parochie. "Daar was een inspirerende pastoor die het mysteriekarakter van de liturgie blootlegde, vooral in de Goede Week. Geleidelijk aan groeide bij mij het moment dat ik een keuze moest maken. Moest ik verdergaan in de financiële wereld, of de weg volgen die al eerder in mijn hart was gelegd? Ik was ongeveer dertig jaar en het was nu of nooit."

Geloofservaring

Ze besloot theologie te gaan studeren. Daarnaast ging ze werken als secretaris van de deken van Eindhoven. "Tijdens deze studie kwam ik in een crisis terecht. Als je theologie studeert, kom je in aanraking met een heel scala van vakken. Mijn hele geloofsbeleving werd op zijn kop gezet.

Ik kreeg ook twijfels over mijn toekomstige functie binnen de Kerk. Ik vroeg me af hoe en of ik als vrouw binnen de kerkelijke structuren wel kon werken. Juist op dat moment kwam een bijzondere ontmoeting op mijn pad. Er belde een vrouw met een koffer en een rugzak, aan bij het secretariaat van het dekenaat. Het ging om een vrouw die op straat leefde."

"Ze vroeg naar het adres van een emeritus-pastoor. Ik ging op zoek naar het adresboekje van het bisdom. Op een gegeven moment hoorde ik water stromen. Ik ging kijken en zag dat ze haar handen waste. Ze vroeg ook om eten. Ze riep bij mij mededogen op en ik nodigde haar uit om samen met mij te eten. Ik deelde de helft van mijn lunchpakket met haar. We baden voor het eten samen het Onze Vader. Ze kwam tot rust en we raakten in gesprek. Ik vroeg haar wat haar bewoog hier te komen. Ze vertelde dat ze bezig was met een plan om de Katholieke Kerk te redden. Ze moest langs deze priester. Vervolgens wilde ze het presenteren bij kardinaal Simonis."

"Ik moest door met mijn werk. Ze liet per ongeluk de koffer staan. Toen ik haar nariet viel de koffer open en bleek deze gevuld te zijn met boeken over het geloof. Haar naam bleek Thea te zijn. Die naam betekent 'dochter van God'. Toen ik haar echt uitzwaaide, hoorde ik in het diepst van mijn hart een stem die zei: 'Wat je voor de minsten der mijnen hebt gedaan, heb je voor Mij gedaan.' Volgens mij lijkt deze ervaring enigszins op die van Franciscus toen hij de melaatse ontmoette."

Geloof doorgeven

Pauline is vervolgens pastoraal werkster geworden. "Het appèl dat de naaste op mij doet speelt een belangrijke rol in de

invulling van mijn taak," vertelt ze. "Deze is in hoofdzaak catechetisch. Ik krijg vragen van jonge ouders en vormelingen. Jonge ouders vragen mij hoe ze het verhaal van Jezus moeten doorgeven aan hun jonge kinderen. Vormelingen willen weten hoe de stem van God in hun leven klinkt. Ik leid alleen liturgische vieringen als de pastoor dit mij vraagt. Liturgie is voor mij wel belangrijk." Ze citeert een uitspraak van de heilige Augustinus: "Waar het in het leven om gaat is het helen van het oog van het hart waarmee God gezien kan worden."

"In de liturgie voed ik me met het Lichaam van Christus. Ik heb dat werkelijk nodig om de lens van mijn oog zuiver te houden. Dat doet de eucharistie met mij. Om te kunnen geven moet ik ook gevoed worden. Dat gebeurt met mij in de eucharistie. Als ik door omstandigheden of werkzaamheden niet in staat ben geweest de eucharistie mee te vieren, verlang ik ernaar dit te doen. De ontmoeting met Jezus in Woord en Sacrament vormt de basis van mijn werk."

Elkaar aanvullen

"Ik geloof sterk in complementariteit, elkaar aanvullen. Priesters, diakens en pastoraal werkers werken samen, ieder vanuit de eigenheid van zijn ambt of functie. In zo'n geval is één plus één geen twee, maar drie. Zelf voel ik vaak de lector in mij. Het is zijn of haar taak in de liturgie het Woord van God te laten klinken. Ik voel me helemaal in mijn element als ik voor jonge ouders, kinderen en soms leerkrachten van scholen het Woord van God mag ontsluiten."

Hans de Jong

“Jezus’ stem is uniek! Wie Jezus’ stem leert herkennen, wordt door Hem naar de weg van het leven geleid [...] Hebben jullie weleens de stem van de Heer gehoord die jullie uitnodigde om Hem van dichtbij te volgen? Hebben jullie Hem gehoord? [...] Vraag Jezus wat Hij met je wil doen en wees moedig. Wees moedig! Vraag het Hem!”

Paus Franciscus tot jongeren, 21 april 2013

“We moeten bidden, dat jonge mensen vrij worden om voor God te kiezen. Ons gebed is dat God hun hart wil bereiden, zodat ze in staat worden om Jezus te volgen. Wij moeten de jonge mensen helpen om te groeien in geloof, zodat de Heer in hun hart kan komen en de vreugde kan geven die elke persoon heeft die Jezus van nabij volgt.”

Paus Franciscus, 3 maart 2014

JE TALENTEN EN AMBITIES INZETTEN

Trees Pacilly is geen onbekende in de Bredase onderwijswereld. Ze vervulde verschillende directiefuncties, het laatst als directielid van Tessenderlandt, een brede scholengemeenschap voor 12 tot 17 jarigen met elf afdelingen. Daar was zij plaatsvervangend unitdirecteur. Tevens was zij lid van het bestuur van de Diocesane Katholieke Schoolraad (DKSR) van het bisdom van Breda.

Geloof en onderwijs

Trees Pacilly aarzelt als ze wordt gevraagd naar haar roeping. "Roeping wordt vaak geassocieerd met het leven in een klooster en dáár heb ik nooit voor gekozen. Ik heb er wel voor gekozen mijn leven zinvol in te richten en me dienstbaar op te stellen naar de ander. Daarbij schuw ik het geloof niet. Ik ben immers overtuigd katholiek. Ik beleef de dingen die op mijn pad komen vanuit mijn geloof. Dat heeft ook met mijn opvoeding te maken."

Trees vertelt kort over haar leven en opvoeding. "Ik ben in 1940 geboren in Alkmaar. Kort na de oorlog verhuisden mijn ouders naar 's-Hertogenbosch, waar mijn vader rector was van het Sint Janslyceum. Daar was hij betrokken bij de opbouw van de katholieke scholenkoepel Ons Middelbaar Onderwijs in Noord Brabant en de katholieke lerarenopleiding in Tilburg. In Den Bosch was hij lid van de Vincentiusvereniging en bezocht hij veel gezinnen in armoede en nood-situaties. 'De ander dienen' werd ons

bij wijze van spreken met de genen meegegeven. We waren met elf kinderen en allemaal hebben we voor het onderwijs of de zorg gekozen."

"Zelf heb ik eerst overwogen in de zorg te gaan werken, maar ook ik ben in het onderwijs terecht gekomen. Ik heb altijd binnen beroepsopleidingen gewerkt. Ik ben van mening dat deze jongeren kansen moeten krijgen en daarvoor heb ik me mijn hele leven ingezet. Iedereen heeft talenten en mogelijkheden gekregen. Iedereen heeft het recht deze te ontwikkelen en verdient respect voor zijn werk. Ik heb altijd veel waarde gehecht aan een goede leerlingenzorg in brede zin. Dit loopt als een rode draad door mijn onderwijsloopbaan."

Actieve inzet

Trees Pacilly is niet getrouwd, maar zeker een gelukkig en dankbaar mens. "Omdat ik niet getrouwd ben, heb ik, denk ik, veel kunnen bereiken wat mij niet gelukt was als ik een gezin had gehad."

Nu is Trees acht jaar met pensioen. "Ik heb bewust ervoor gekozen om in deze periode van mijn leven onderwijsgerelateerde activiteiten te combineren met vrijwilligersactiviteiten in de zorg. Ik vind dat ik niet alleen maar leuke dingen moet doen, maar wil me ook actief inzetten voor de ander. Ik ben nu bestuurlijk betrokken bij diverse zorginstellingen en Stichting Leergeld Breda. Als vrijwilliger werk ik in het Hospice in Breda. Bij alles wat ik doe werk ik steeds met anderen samen. Een mens leeft immers niet alleen en in mijn eentje bereik ik niets. Gelukkig blijft er ook nog tijd over om bijvoorbeeld te genieten van de natuur en daar actief in bezig te zijn."

Menselijke waardigheid

"Ook in de zorg staat de waardigheid van de cliënt voor mij voorop. Ik vraag me steeds af hoe de zorgbehoevende mens in zijn volle waardigheid tot zijn recht kan komen. In het Hospice bied ik een luisterend oor aan patiënten, hun directe

naasten en aan de verzorgenden. Bij Stichting Leergeld Breda word ik ook geconfronteerd met trieste omstandigheden. Er zijn veel mensen die buiten hun schuld in penibele financiële situaties terecht komen, door bijvoorbeeld echtscheiding en werkloosheid. Kinderen mogen daar niet de dupe van worden. We proberen jongeren van vier tot achttien jaar zo goed mogelijk te helpen in hun ontwikkeling middels financiële en materiële ondersteuning. Het gaat dan om schoolse, culturele, sociale en sportieve activiteiten. Zo hebben we een jongen kunnen helpen met het volgen van muziekles. Nu treedt hij regelmatig op. Pas kregen we een uitnodiging om een concert van hem bij te wonen. Dat geeft geweldig veel voldoening."

Binnen Leergeld werken we in Breda goed samen met alle scholen voor basis- en voortgezet onderwijs en de respectievelijke directies. We vinden gelukkig veel gehoor. Ook de M.B.O.-scholen komen met vragen voor financiële ondersteuning voor hun leerlingen bij Leergeld.

Steeds meer ouders met hun kinderen worden door de crisis geraakt. Via Leergeld Breda proberen we ook samen met andere organisaties het armoedebeleid van de gemeente Breda mee inhoud te geven. Je mag vanuit je inspiratie meedenken over een betere vormgeving van de samenleving."

Geloof en leven

Het geloof speelt in het leven van Trees Pacilly een grote rol. "Ik laat me inspireren door de Schrift," herhaalt ze. "Indien dat wenselijk is, laat ik dit ook zeker blijken. Ik respecteer de ander, ik dring het geloof niet op, maar ik ga het thema ook niet uit de weg. In het Hospice kom je soms tot hele mooie gesprekken. Er zijn mensen die aanvankelijk niets of niets meer van het geloof willen weten, maar op een gegeven moment er wel weer over willen praten. Maar," zo benadrukt ze, dat moet uit mensen zelf komen. "Het respect voor de ander staat voorop."

Wanneer ze over het begrip roeping nadenkt, vindt Trees het een zwaar woord. "Zelf neem ik deze term niet gemakkelijk in mijn mond. Ik spreek liever van een taak of opdracht, die ik met overgave wil vervullen. Ieder mens heeft naar mijn mening de opdracht zijn talenten te benutten en zijn leven zinvol in te richten. Ik wil dit ook in mijn doen en laten tot uitdrukking brengen. Zo zie ik het bijvoorbeeld als mijn taak ieder kind kansen en de plaats te geven die het verdient."

Hans de Jong

HUWELIJK EN GEZIN

Brechje en Edwin Loenen wonen met hun drie dochters in een Roosendaalse buitenwijk. Lezers van het Katholiek Nieuwsblad kunnen de namen van de drie meisjes dromen. Ze figureren in de columns, waarin Brechje vertelt over haar pogingen om, zoals ze het zelf zegt, haar kinderen te evangeliseren. Het gezin is nauw verbonden met de Gemeenschap Emmanuel.

Trouwen

Edwin Loenen werkt in het bedrijfsleven. Brechje studeerde gezondheidswetenschappen om vervolgens als gezondheidsvoorlichtster bij verschillende GGD's aan de slag te gaan. Ze werkte daar met veel plezier toen ze Edwin leerde kennen. Beiden beleven hun huwelijk als hun roeping. "We zijn nu bijna veertien jaar gehuwd," vertellen Edwin en Brechje. "Voor we trouwden hebben we ongeveer 2,5 jaar verkering gehad."

"Het was voor mij niet vanzelfsprekend om met Edwin te trouwen," vervolgt Brechje. "Ik ben immers vier jaar ouder. Nadat we anderhalf jaar verkering hadden, vroeg Edwin mij hoe we verder gingen. Ik schrok van deze vraag. Ik vond trouwen best wel eng. Mijn eigen ouders waren gescheiden toen ik één jaar oud was. In mijn eigen leven had ik dus ervaren dat een huwelijk ook 'mis' kon gaan en dat wilde ik niet meemaken."

Toen ik dertien jaar was, kwam mijn moeder in contact met de Gemeenschap Emmanuel. Daar ontwikkelde zich een sterke band met Jezus Christus. Hij is de vriend die mij leidt, ook in deze kwestie. Edwin en ik besloten om onafhankelijk van elkaar op retraite te gaan om te onderscheiden wat God van ons vraagt."

Radicale keuze

"Brechje ging naar de benedictinessen van het Allerheiligst Sacrament in Tegelen en ik naar de benedictijnen in Vaals," vult Edwin aan. Voor beiden werden het heel bijzondere dagen. Brechje: "Ik vond het heel spannend. Ik heb een dag rondgelopen. Ik at, dronk een kop koffie en wandelde. De jezuïet pater Bots begeleidde mij. Hij volgde de Ignatiaanse methode." Brechje legt uit wat dit betekent. "Je brengt een uur in aanbidding door voor het Allerheiligste. Ik stelde me eerst de ene optie voor: met Edwin trouwen. Bij die gedachte werd ik intens blij."

Het leek me duidelijk. Maar ik wilde de retraite afmaken dus ik besloot ook de andere optie: níet met Edwin trouwen aan de Heer voor te leggen. Het leek me logisch dat ik van dat idee verdrietig zou worden. Dat was niet zo tot mijn eigen verbazing! Ik zou m'n leven vervolgen en samen met God verder leven. De keuze was tussen 'goed' en 'goed', waarbij ik zelf duidelijk de voorkeur had om met Edwin te trouwen. Pater Bots vond vooral de tweede ervaring relevant. Hij zei: 'Als je verdrietig was geworden, had ik je het huwelijk afgeraden, dan was je voor je levensgeluk te afhankelijk van deze jongen. Nu is duidelijk dat je vrij bent'."

Edwin volgde een andere retraite. "In de abdij Sint Benedictusberg ontvang je eigenlijk weinig begeleiding. Je viert de liturgie en leeft mee met de monniken. Daar onderkende ik de radicaliteit van het kloosterleven. Ik begon te beseffen dat het huwelijk net zo radicaal is."

"Je geeft je in het huwelijk totaal aan de ander. Na het weekend was voor ons duidelijk dat we gingen trouwen. Brechje heeft haar baan opgezegd en is naar Limburg gekomen, waar ik werkte." Beiden benadrukken dat de Gemeenschap Emmanuel hen erg heeft gesteund bij de keuze voor hun roeping. Brechje licht dit toe. "Omdat ik uit een gebroken gezin kom, had ik veel twijfels bij een huwelijk. In Emmanuel heb ik veel mooie echtparen leren kennen die mij lieten zien dat een huwelijk mogelijk is. Vanuit die ervaring durfde ik dit avontuur aan."

Kinderen

Eenmaal getrouwd zijn de kinderen gekomen. "Als gehuwden willen we openstaan voor het leven en hopen dat onze liefde daadwerkelijk vruchtbaar wordt. Dit neemt niet weg dat het krijgen van kinderen echt een stap in geloof is," vindt Brechje. "Ik heb dat bij ieder kind gevoeld." "Ieder kind is een geschenk,"

vult Edwin aan. "Het overstijgt jezelf. Natuurlijk is het ook wel eens afzien. Ook onze opvoeding blijft mensenwerk."

Ze voeden hun kinderen gelovig op. "We kiezen voor een parochie waar de kinderen zich thuis voelen, al vraagt dat om elke zondag met de auto op pad te gaan. We kiezen voor een school waar het geloof een rol speelt. Ze zijn lid van de KISI-kids en gaan naar bijeenkomsten van de Emmanuel. Zo komen ze in contact met andere gelovige gezinnen en merken we dat we als gezin niet alleen staan. Zij zien dat er ook andere kinderen zijn voor wie Jezus belangrijk is." "Uiteindelijk gaat het erom dat elk kind zelf een relatie met Christus krijgt. Dat is waar het om gaat," besluit Edwin.

Ze proberen om als echtpaar en gezin missionair te zijn in de Kerk. Zo wilden Edwin en Brechje graag meedoen met straatevangelisatie-acties van Emmanuel

met Kerst, waarbij het winkelend publiek wordt uitgenodigd om een kaarsje aan te steken in de kerk waar het Allerheiligste aanwezig is. Brechje: "Voordat we 'ja' zeiden hebben we er eerst met de kinderen over gesproken, die nog enthousiaster waren dan wijzelf. En dus stonden we als gezin op straat: de kinderen in de levende kerststal deelden snoepjes met de mistijden uit en wij stonden op straat. De vreugde na zo'n missie is heel bijzonder. Er is niets zo mooi als mensen letterlijk naar de Heer brengen. Dat voelen de kinderen ook. Als we de dames vragen of ze morgen weer meegaan de straat op, springen ze nu vast in de auto."

Hans de Jong

GEBED, GELOOF EN MENSEN!

In het interview op roeping.nu spreekt pastoor Hans van Geel over het gebed van de gemeenschap en zijn persoonlijke gebed. Hoe hij zich gedragen weet door God, en gesteund weet door de parochiegemeenschap.

(Foto's: Bisdom Breda)

Pastoor Hans van Geel studeerde aan Bovendonk. Op 8 november 1997 werd hij tot priester gewijd voor het bisdom van Breda. Hij werkte eerst acht jaar in Breda West. Sinds 2005 werkt hij in de Sint Annaparochie in Steenbergen en sinds september 2013 ook in de Sint Christoffelparochie in Halsteren. Op de website roeping.nu spreekt hij vanuit de Gummaruskerk in Steenbergen over het werk als parochiepriester.

“De gemeenschap die hier samenkomt bidt regelmatig voor priesterroepingen. Er is een offerblok in de kerk waar mensen een donatie indoen. ‘H. missen voor de priesterroepingen’ staat erop. Er wordt gebeden voor priesterroepingen, regelmatig. Het is belangrijk dat er roepingen zijn, dat de eucharistie wordt gevierd, dat de sacramenten veilig worden gesteld.

Mijn inspiratie ligt in het vieren van de eucharistie, bron en hoogtepunt van het priesterlijk en het menselijk leven, in het gebed en zeker ook in het contact met mensen. Je moet gevoed worden, zowel door de eucharistie als gebed en door de mensen om je heen die je kunnen inspireren en bemoedigen.

Priester zijn in de parochie is leuk en gevarieerd werk. Er heeft wel een verschuiving plaatsgevonden in het pastoraat. Er is een managementtaak bijgekomen. Je bent bezig met samenvoeging van parochies en het sluiten van kerkgebouwen. Daar ben je met het parochiebestuur verantwoordelijk voor. Maar mijn eerste taak is het pastoraat, herder zijn. Op huisbezoek gaan, mensen tegenkomen. Dat moeten we niet uit het oog verliezen. Het herder zijn tussen en bij de mensen, op allerlei niveaus en in verschillende situaties,

is het belangrijkste. Dat is het bijzondere van de roeping tot priester. Je bent betrokken bij mensen van geboorte tot overlijden, en bij zorg voor nabestaanden. Op één dag kun je met geboorte en met de dood te maken krijgen.

Het werk is veelzijdig en soms veeleisend. Ik hou het vol, omdat we ons geloof hebben en God er altijd is die mij op de been houdt en wegschenkt aan de mensen. En natuurlijk heb ik Floris, mijn hond, daar ga ik vier keer per dag mee wandelen. We ontmoeten de mensen, en als ik met hem door de polder loop, dan gebeurt er iets met me in het waaien van de wind. Dan stroom ik vol van binnen om het werk weer op te pakken.

Je wordt gedragen door God. Als ik twijfel heb over dingen die ik doe, heb ik in de pastorie een kapelletje. Daar zoek ik de stilte op. In het begin is het dan onrustig

in mijn hoofd, dan komt alles naar boven wat er aan moeilijkheden zijn in de parochie, maar van lieverlee maakt die onrust plaats voor innerlijke rust. Daarin ervaar ik dat Hij bij me is, me bemoedigt, en dat er na die worsteling licht mag komen en ruimte. In die rust die je ervaart als je de stilte opzoekt, kun je door het nadenken ook tot andere gedachten komen en een oplossing vinden voor het probleem dat je had. En soms kom je in contact met mensen, die luisteren en hele goede adviezen geven. Dat zijn ook schenkingen van God. Goede adviezen van mensen moet je ter harte nemen, want alleen kun je het niet.”

Zie voor de video met pastoor Hans van Geel www.roeping.nu

Gebedskring roepingen

In het bisdom van Breda komt de gebedskring roepingen tweemaal per jaar samen om te bidden om roepingen, in het voorjaar (Roepingenzondag) en in het najaar (Willibrordzondag), afwisselend op Bovendonk in Hoeven en in de kathedraal in Breda. Mensen die het gebed om roepingen in het bisdom Breda mee willen dragen zijn van harte uitgenodigd om zich aan te sluiten bij de gebedskring. Bisschop Liesen: “Het is goed om zo biddend samen te zijn. De wens van Jezus dat wij zouden bidden om wat God wil geven, mag ons telkens bijeenbrengen.”

Lid worden van de gebedskring roepingen is gratis en kan via T 076 5223444 (ochtenden) en E gebedskringroepingen@bisdombreda.nl

Collecte Roepingenzondag

Elk jaar wordt op Roepingenzondag in de parochies gecollecteerd voor de Mgr. Frenckenstichting voor de priesteropleiding en de diakenopleiding in het bisdom van Breda. Mgr. Frencken was een Bredase priester (1886-1946), een zeer inspirerende man met veel overtuigingskracht. Hij was sterk beïnvloed door de hernieuwde aandacht voor de eucharistie in de twintigste eeuw en was gegrepen door het ideaal van de Katholieke Actie: de deelname van leken aan het apostolaat van de Kerk.

De opbrengst van de collecte kunnen parochies storten op IBAN NL05 INGB 0668430907. Op dit rekeningnummer zijn ook particuliere giften welkom.

WWW.ROEPING.NU

In 2008 vierde de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk het 25-jarig bestaan en startte het bisdom een roepingcampagne voor priesters en diakens, gevolgd door initiatieven gericht op de roeping van de leken gelovigen. In 2013-2014 viert Bovendonk het 30-jarig jubileum. Bij deze gelegenheid werd de roepingcampagne opnieuw vormgegeven.

In totaal werden veertien mensen geïnterviewd en tien nieuwe video's gemaakt voor de vernieuwde roepingwebsite. De personen die geïnterviewd werden, zijn de bisschop van Breda, de rector, studenten en stafleden van Bovendonk, een oud-student inmiddels diaken, een pastoor en een religieuze.

(Foto: R. Mangold)

Roepingcampagne

Rector Schnell en communicatieregisseur van het bisdom Daphne van Rosendaal coördineerden de vernieuwing van de roepingcampagne. Daphne van Rosendaal: "De campagne zet verder wat in 2008 werd begonnen als roepingcampagne. Toen werden video's gemaakt voor de website www.roeping.nu." Deze video's, interviews met de toenmalige bisschop, de twee vicarissen en twee diakens, worden geïntegreerd binnen de context van de vernieuwde site. "Het is de bedoeling dat de vernieuwde website de komende vijf jaar rond Roepingenzondag wordt ingezet. Daarvoor is ook een poster gemaakt voor parochies. Omdat de video's niet alleen op www.roeping.nu worden geplaatst, maar ook op het YouTube-kanaal van het bisdom, kan iemand die bezig is met de vraag naar zijn roeping het hele jaar door op het spoor komen van de site."

De vernieuwde roepingcampagne werd voorbereid voor Roepingenzondag 11 mei 2014. In de aanloop hier naartoe vond in

het bisdom een gebedsestafette plaats, waaraan alle 21 parochiële samenwerkingsverbanden in het bisdom op enigerlei meededen, en waaraan ook religieuze deelnamen. Voor deze gebedsestafette werd een gebedskaart gemaakt voor parochies en een kaars. Ook voor (nieuwe) leden van de gebedskring roepingen van het bisdom werd een kaars gemaakt.

Rector Schnell: "In de voorbereiding stelden we drie doelen vast voor de vernieuwde roepingcampagne. We willen mannen die een roeping tot het priesterschap, diakenambt of religieuze leven menen te hebben, helpen in het proces van onderscheiding. We willen op een inhoudelijke manier werven voor het priesterschap, het diaconaat en het religieuze leven. Daarnaast willen we werken aan meer begrip van het priesterschap en diaconaat onder gelovigen."

"Het thema dat tot leidraad diende was het thema dat in 2008 werd geïntroduceerd:

'Ik antwoord op wat U in mijn hart hebt gelegd', aldus de rector. "Dit thema start vanuit 'ik'. In onze huidige samenleving staat het individu heel erg centraal. Door te starten vanuit het 'ik' sluiten we daarbij aan. Het thema maakt daarna echter meteen de draai naar wat God in het hart van mensen heeft gelegd. Het initiatief ligt uiteindelijk toch bij God. Het antwoord is aan de persoon in kwestie. De Heer heeft een plan met je leven, dat ligt al in je hart en daar mag je 'ja' op zeggen."

"Het maken van een 'draai' geldt op meerdere momenten: beginnen aan de opleiding, je denken omdraaien en in plaats van jezelf de Heer centraal stellen, je leven omvormen en anders inrichten, en je laten leiden in wat je zegt en doet door wat Christus je ingeeft."

"De inhoudelijke basis is roeping volgens Vaticanum II: de roeping van de gedoopten, de Kerk als gemeenschap van gedoopten, en daarbinnen de specifieke roepingen."

Als beeld voor de roepingcampagne werd het Christusmozaïek gekozen uit de grote kapel van Bovendonk. Rector Schnell: "Het Christusmozaïek toont Christus die centraal staat en dan vooral als leraar en als Degene die roept, en waarnaar mensen zich richten."

De Kerk: gemeenschap van geroepen

De website www.roeping.nu wordt specifiek ingezet voor het inhoudelijk onder de aandacht brengen van de roeping tot priester of diaken of religieus. Parallel daaraan besteedt het bisdom aandacht aan de roeping van de leken gelovigen. Zo vond op maandagavond 20 januari 2014 een bijeenkomst in het bisschopshuis plaats voor pastorale beroepskrachten over roeping en evangelisatie. Op deze avond werd onder meer gesproken over de vernieuwde inzichten van het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965). Vóór dit concilie was de Kerk in de beleving van velen vooral een priesterkerk waar de gelovigen een ondergeschikte rol speelden.

Na het Tweede Vaticaans Concilie is dit perspectief radicaal veranderd. De concilievaders spreken over de roeping van elke gedoopte. De Kerk is zelf een gemeenschap van geroepen. Daarbinnen is elke gelovige geroepen tot heiligheid, tot het voortbrengen van vruchten van de heilige Geest. Binnen deze gemeenschap bestaan er roepingen tot het gewijde ambt.

De roeping van leken gelovigen

De eerste roeping van de leek bestaat erin Jezus Christus in de wereld bekend te maken ('Lumen gentium', nr. 31). De gebedskaart die vanwege de gebedsestafette werd gemaakt zegt het als volgt: "De leken gelovigen zijn door God geroepen om in de geest van het Evangelie de wereld van binnen uit te helpen heiligen, als een zuurdeeg, en zo Christus aan anderen te tonen vooral door het getuigenis van hun leven, door hun geloof, hoop en liefde." Het apostolaat van de leek is deelname aan de heilszending van de Kerk zelf. Tot dit apostolaat zijn allen geroepen.

Er zijn ook leken die op verschillende wijzen meer onmiddellijk met de hiërarchie meewerken. Hier ligt de theologische basis voor de functies van pastoraal werker, catecheet en parochie-assistent ('Lumen gentium', nr. 33). Het gesprek over het lekenapostolaat wordt onder meer gevoerd in de diocesane Lekenraad die bisschop Liesen inrichtte in het Jaar van het Geloof, en die op 10 juni 2013 voor het eerst bijeenkwam.

Redactie Bisdommagazine

De video's op www.roeping.nu vertrekken vanuit drie fasen:

- 1) roeping en oriëntatie op de opleiding
- 2) de opleiding tot priester of diaken en de vier pijlers van de opleiding Bovendonk (persoonsvorming, geestelijke vorming, intellectuele vorming, pastorale vorming)
- 3) volgehouden engagement, na de wijding

GEESTELIJKE VORMING

VIER PIJLERS VAN VORMING

Om uit te kunnen groeien tot een bekwame priester of diaken rust het geheel van de opleiding en de vorming op Bovendonk op vier pijlers ('Pastores dabo vobis', 1992).

Persoonsvorming

De persoonsvorming is de grondslag van heel de vorming. De menselijke vorming heeft als doel de persoonlijkheid van de kandidaat zo te vormen dat hij geen obstakel, maar een brug is voor de ander in zijn/haar ontmoeting met Jezus Christus.

Geestelijke vorming

De ontwikkeling van het geestelijk leven, open staan voor Gods genade en Hem toestaan om jezelf te laten omvormen naar "zijn beeld en gelijkenis" vereist het veelvuldig vieren van de Eucharistie, een basiskennis van de traditie van het geestelijk leven, inoefenen van allerlei vormen van gebed, geestelijke begeleiding en momenten van stilte, van innerlijke en uiterlijk rust.

Intellectuele vorming

De intellectuele vorming is een noodzakelijke pijler van de vorming tot het priesterschap of diaconaat. Tegenover de grote uitdaging van de nieuwe evangelisatie waartoe de Kerk geroepen is, is kennis van zaken omtrent het geloof bijzonder urgent. Priesters en diakens moeten in staat zijn de tekenen van de tijd te verstaan om op adequate wijze het evangelie in onze tijd te kunnen verkondigen.

Pastorale vorming

De pastorale vorming is gericht op het richting geven aan het eigen pastoraal handelen. In de stage oriënteert de kandidaat zich op Christus de Goede Herder (priesterstudenten) en Christus de Dienstknecht (diakenstudenten). Het gaat in de stage om deskundigheid en vaardigheden, maar vooral om het groeien in een wijze van zijn, die bepaald wordt door de gezindheid en de houding van Christus zelf.

(Foto's: R. Mangold)

Pater Walter Ceyskens sj

De geestelijke vorming is een van de pijlers voor de opleiding tot priester of diaken. "Zonder je connectie met God heeft dit alles totaal geen zin," vertelt pater Walter Ceyskens sj, spiritueel op Bovendonk. "God moet altijd in ons leven centraal blijven staan. In de Bijbel verschijnt God als een zacht briesje. Het is gemakkelijk om dat niet te horen in het geweld van het dagelijkse leven. Maar het is belangrijk dat Hij de plaats kan innemen die Hem toebehoort, dat God in ons aanwezig kan zijn. Het is belangrijk om uit de liefde van God te leven, om die liefde aan andere mensen te kunnen geven."

Anton Janssen

Anton Janssen, tweedejaars diakenstudent van het bisdom van Breda: "Geestelijke vorming gaat vooral over mijn relatie met God en Christus. Hoe ga ik daarmee om? Welke plaats neemt het in? En op welke manier verandert dat mij? Bidden is voor mij geen moeten. Ik wil contact met God. Het is soms wel moeilijk om het gesprek aan te gaan en de woorden te vinden. Maar ik vind het belangrijk. In het begin dacht ik dat ik vooral moest danken. Ik vind het moeilijk om de dingen die minder mooi zijn, of de dingen die moeilijk zijn in mijn leven of de wereld, bij God neer te leggen. Dat heb ik geleerd."

Ronald den Hartog

Ronald den Hartog, derdejaars priesterstudent van het aartsbisdom Utrecht: "Geestelijke vorming is ook het gesprek met je geestelijk begeleider over de punten waar je tegenaan loopt. Vanaf het begin van de opleiding word je vertrouwd gemaakt met het gebed. Je leert de waarde van het gebed kennen, wat er gebeurt in het gebed. Gebed is een dialoog aangaan met God en Jezus, waarbij er van jouw kant jouw input is. Als ik het getijdengebed bid en een bepaalde passage mij aanspreekt, voel ik: deze passage zal voor mij nu de kern van het gebed zijn. Het getijdengebed heb ik me makkelijk eigen gemaakt. Wat ik moeilijker vind, is het persoonlijke gebed."

Steef Lokken

"Je stelt je open om je te verbinden met God. Je leert bidden. Ik noem het 'inloggen', ingelogd zijn en blijven, bij God. Het ingelogd blijven bij God lukt vaak niet. Dan ga je de fout in en moet je weer opnieuw inloggen, opnieuw contact krijgen met God," vertelt tweedejaars diakenstudent van het bisdom Rotterdam Steef Lokken. "Ik moet nog leren dat ik niet alleen bid wanneer ik God nodig heb. Ik vergeet nog wel eens God te danken voor de goede dingen die gebeuren. Het getijdengebed is een gebed dat mij verbindt met God. Je hebt het ook digitaal en dan kun je het gewoon bidden via je telefoon. Hardop of stil bidden, dat maakt niet uit. God kent je, Hij hoort je."

Joerie Fleerackers

"We krijgen les over geestelijke vorming en leren welke vormen van gebed er zijn, hoe mensen in het verleden vormgegeven hebben aan geestelijk leven. Dat kun je gebruiken bij de vormgeving van je eigen geestelijk leven. Maar ik denk niet dat je geestelijke vorming uiteindelijk kunt leren in een les," vertelt Joerie Fleerackers. De vierdejaars priesterstudent van het bisdom Antwerpen geeft aan: "Je kunt niet leren van iemand te houden. Dat moet je doen."

"Als mensen willen we vaak alles onder woorden brengen, maar in het gebed gaat het vaak om gewoon stil zijn, zoals je bij een geliefde vaak gewoon wil zijn, zonder woorden."

Bidden is belangrijk om de relatie met God en Christus te onderhouden. We geloven in God die mens geworden is, die verzezen is, en met wie we een persoonlijke relatie aan kunnen gaan. Het is belangrijk die relatie te onderhouden, met Christus te spreken, onze vreugde, onze pijn en de vreugde en pijn van anderen bij Hem neer te leggen, en te vragen om genezing, om sterkte, of gewoon dankbaar te zijn," aldus Joerie.

Daphne van Roosendaal

KERK IN DE STEIGERS

SINT BAVOKERK TE RIJSBERGEN

De parochie van Rijsbergen is bijzonder krachtig. De kerk maakt op buitenstaanders een goed onderhouden indruk al blijft restauratie noodzakelijk.

Over vier jaar viert de Sint Bavokerk zijn 100-jarig bestaan. In 1916 was de parochie in Rijsbergen flink gegroeid. De oude middeleeuwse kerk bleek te klein. Wanneer bisschop Hopmans J. Serrarens tot pastoor van Rijsbergen benoemt, geeft hij hem de opdracht een nieuwe kerk te bouwen op de plaats van de oude middeleeuwse. Dit leverde de nodige problemen op. De nieuwe uitgebreide kerk zou een groot deel van de bestaande begraafplaats in beslag nemen en deze bleek eigendom te zijn van de gemeente. De pastoor kocht grond tegenover de oude middeleeuwse kerk aan om zijn kerk te bouwen.

Op 30 augustus vond de eerste steenlegging plaats en op 15 april 1918 kwam bisschop Hopmans naar Rijsbergen om de kerk te consacreren.

De kerk is ontworpen door architect Jacques van Groenendaal uit Breda. Hij tekende een driebeukige kerk in neogotische stijl. Het opmerkelijkste element is de hoge toren (68 meter) die het dorp domineert.

Materialen gaan niet eeuwig mee. Regelmatig zijn er restauraties nodig. Zo ook nu. In 2012 is, na een grondige inspectie van de kapconstructie van de kerk, duidelijk geworden welke constructieve problemen er voor dit kerkgebouw zijn. Veel spantonderdelen, muurplaten en gootconstructies bleken door houtrot en schimmel te zijn aangetast. Enkele zelfs in zeer ernstige mate.

In overleg met de afdeling bouwzaken van het bisdom en een bouwkundige aannemer werd een totaal instandhoudingsplan uitgewerkt, met daarin de herstellingen aan kapconstructie, daken, goten, glas-in-loodvensters, metsel- en voegwerken. Er zou een aanzienlijk bedrag mee gemoed zijn.

De Bavokerk heeft geen monumentenstatus, waardoor er geen verplichtingen op rusten. Van één kant is dit dus gunstig, anderzijds bestaan er ook geen subsidie-mogelijkheden voor dit gebouw.

Het bestuur heeft actie ondernomen om uitvoering te geven aan een aantal onderdelen uit het instandhoudingsplan. In eerste instantie heeft men deels de kapconstructie laten aanpakken. Op dit moment worden glas-in-loodvensters van het priesterkoor gerestaureerd en worden goten vervangen.

Tijdens het vervangen van goten werd de omvang van aantasting van de houtenkapconstructie zichtbaar. Inmiddels lopen de kosten op. Getracht zal worden om in het lopende proces de juiste keuzes te maken om de meest noodzakelijke onderdelen uit te kunnen voeren.

Hans de Jong en Frank van der Linden

VAN DINTHER
BOUWBEDRIJF

Schaijk
www.bouwbedrijfvandintther.nl

'IK ANTWOORD OP WAT U IN MIJN HART HEBT GELEGD' WWW.ROEPING.NU Mattheus 25, 14 - Mattheus 10, 8b

JOUW TALENTEN VAN GOD NIET VOOR JEZELF HOUDEN

bisdom van breda **PRIESTER WORDEN.**
T 076 5223444 E priesterworden@bisdombreda.nl

glas in lood
restauratie historische
glasramen
uitvoering van alle
ontwerpen

ATELIER JOËLLE D'ALSACE
B.V.B.A.

Bedrijfsweg 32, B-3620 Lanaken
Tel. 089 - 715111
Fax 089 - 712933
Email info@joelledalsace.be

CONSERDUC / RENOFORS
HOUTCONSERVERING / HOUTRESTAURATIE

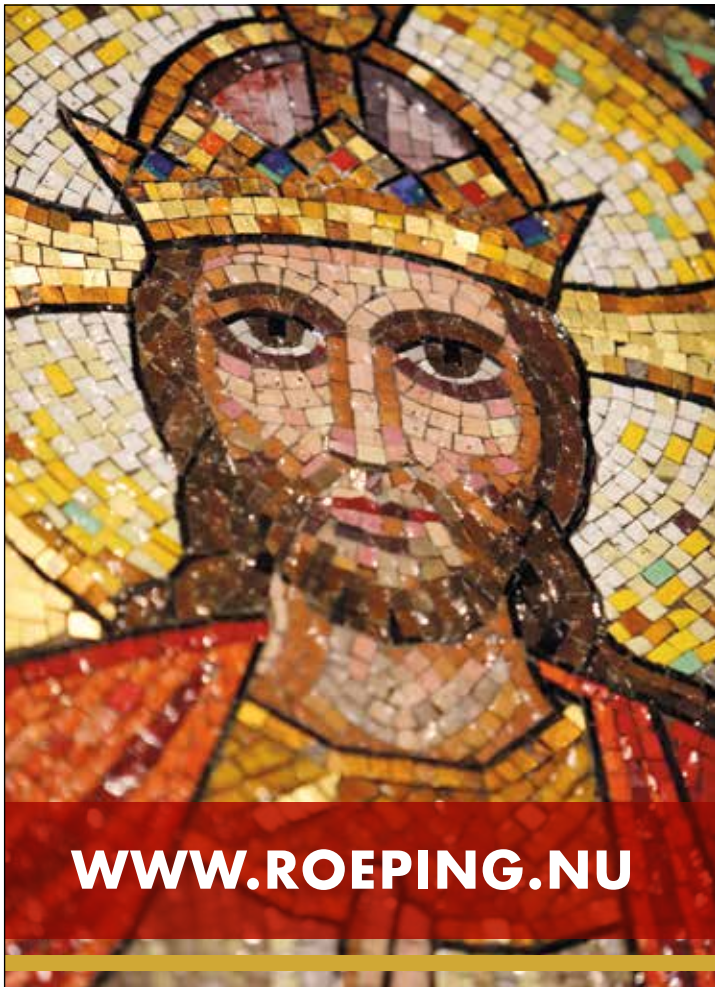
Wij hebben alle expertise in huis om uw panden en constructies optimaal te beschermen

Aantasting van uw gebouw of constructie?

Sinds 1950 is Conserduc-Renofors het aanspreekpunt voor houtconservering en -restauratie. Gespecialiseerd in het inspecteren en behandelen van de meest uiteenlopende panden. Of het nu gaat om kerken, kastelen, paleizen, landgoederen, molens, grachtenpanden of industrieel erfgoed, Conserduc-Renofors biedt de oplossing in drie stappen! *Inspectie, conservering en restauratie.*

Wilt u graag meer informatie of een adviesgesprek? Bel dan naar 0184 - 82 02 30.

Conserduc-Renofors b.v.
Industrieweg 39a
3361 HJ Sliedrecht
T 0184 - 82 02 30
E info@conserduc-renofors.nl
I www.conserduc-renofors.nl

GEBEDSKRING ROEPINGEN

In het bisdom van Breda komt de Gebedskring roepingen tweemaal per jaar samen om te bidden om roepingen, in het voorjaar (Roepingenzondag) en in het najaar (Willibrordzondag), afwisselend op Bovendonk in Hoeven en in de kathedraal in Breda.

Word lid van de Gebedskring roepingen:

T 076 5223444 (ochtenden)

E gebedskringroepingen@bisdombreda.nl

UW FINANCIËLE BIJDRAGE

Elk jaar wordt op Roepingenzondag in parochies in het bisdom gecollecteerd voor de Mgr. Frenckenstichting voor de priester-opleiding en de diakenopleiding in het bisdom van Breda.

Mgr. Frenckenstichting voor de opleiding van priesters en diakens voor het bisdom van Breda:

IBAN NL05 INGB 0668430907 t.n.v. Mgr. Frenckenstichting te Breda

Priester- en Diakenopleiding Bovendonk:

IBAN NL93 INGB 0002580680 t.n.v. Stichting PDOB te Breda

PRIESTER OF DIAKEN WORDEN VANUIT JE BEROEP!

Priester- en diakenopleiding Bovendonk

Informatie over deze deeltijdopleiding:
T 0165 504277
E info@pdob.nl
I www.pdob.nl

Hofstraat 8 - 4741 AK Hoeven

Uw gift is welkom op IBAN
NL 93 ING B 002 5806 80
t.n.v. Stichting PDOB te Breda

De C van Cadeautje.

Wij snappen dat u voorzichtig met uw geld omgaat en komen u graag tegemoet in deze moeilijke tijden.

Daarom nu **gratis** 2 weken het **nd**®.
Bel 0342 411711 of kijk op nd.nl/2weken

Het Nederlands Dagblad.
De krant met de C, van cadeautje en van christelijk.

.nd® DE KRANT MET DE C

Dit aanbod geldt alleen als u de afgelopen 6 maanden geen (proef)abonnement heeft gehad. Wij gaan zorgvuldig met uw gegevens om, zie hiervoor www.nd.nl/privacy